

Miljöbokslut för 2021

Dnr: 22KS58

Bodil Dürebrandt, Övergripande planering

Gävle kommuns Miljöstrategiska program följs årligen upp genom ett så kallat Miljöbokslut. Det här är andra året som vi följer upp det vi kallar Miljöstrategiska programmet 2.0 (MSP 2.0) som blev antaget 2020.

Miljöbokslutet används som diskussionsunderlag för fortsatt planering för måluppfyllelse och genomförande av programmet.

- Används resurser på rätt ställe, om mer resurser och insatser krävs för att nå målen eller om man borde omfördela resurserna.

Innehåll och upplägg i miljöbokslutet:

Indikatorer som visar om målen är på väg att nås , Beskrivning av åtgärder som genomförts under året för att bidra till måluppfyllelse sam en Målanalys

Åtgärder har samlats in genom så kallade Storytelling-möten då representanter från kommunens verksamheter berättat för varandra om genomförda åtgärder.

De tre målområdena har ett antal så kallade Flaggskepp och Bubblare. Det är åtgärder som lyfts fram särskilt bland de som genomförts under året. Flaggskepp är en åtgärd som stakat ut riktningen för kommunens arbete. Det kan vara till exempel framtagandet av ett styrdokument, ett strategiskt arbetssätt som etablerats eller en unik eller viktig investering och satsning som kommer att ha stor positiv inverkan på Gävle kommuns framtida miljöprestation. Bubblare Åtgärd eller ett särskilt initiativ som utmärker sig och Utmaning

Gävle är fortfarande en av Sveriges bästa miljökommuner!

Det var målet när det första miljöstrategiska programmet beslutades 2013, då låg vi på plats 69 och nu har vi under de senaste 5-6 åren legat bland de bästa av Sveriges alla 290 kommuner. Om ni vill jämföra oss med andra kommuner [Gröna nyckeltal \(miljobarometern.se\)](https://miljobarometern.se)

Bästa Håll Sverige rent kommun för andra året i rad

Motivering Gävle – för ett brett engagemang med deltagarrekor i Skräpplockardagarna och fortsatt utveckling av arbetet med Grön Flagg och Lärande för hållbar utveckling (LHU) i Utbildning Gävles verksamheter. Och dessutom rekord på deltagare under Skräpplockardagarna och det höga andelen Grön Flagg certifierade förskolor och skolor.

[Gävle kommun satsar på Grön Flagg | Håll Sverige Rent \(hsr.se\)](https://www.hsr.se/gavle-kommun-satsar-pa-gron-flagg/)

Sammanfattning målstatus

Målområde	Antal mål	Grön status 	Gul status 	Röd status
Klimatneutral kommun 2035	14	4 (4)	6 (6)	4 (4)
Robusta ekosystem	5	0 (0)	3 (2)	2 (3)
Ren och giffri vardag	15	2 (0)	8 (7)	5 (8)
Sammanställning:	34 mål	6 mål (4)	17 mål (15)	11 mål (15)

Sammanfattning målstatus:

Bedömningen görs utifrån de indikatorer som följs och de åtgärder som genomförs. Cirka 150 åtgärder är med i årets miljöbokslut.

Vi bedömer hur det går för respektive mål i färger:

Grönt: Målet är nära att uppnås eller har uppnåtts

Gult: Arbete har påbörjats, ett fortsatt arbete krävs för att nå målet men vi har kommit en bit på väg

Rött: Trenden går åt fel håll och/eller det räcker inte med de insatser som hittills har genomförts för att vi ska uppnå målet i tid

(Det som står inom parentes är målstatus förra året)

Som ni ser har det skett en förflyttning framåt. Vi har gjort en positiv förflyttning av målen för Klimatanpassning, att ställa miljökrav vid upphandlingar, handlingskompetens och Grön Flagg.

Nu ska jag berätta vilka flaggskepp, bubblare och utmaningar vi valt att lyfta fram och börjar med målområdet Klimatneutral kommun 2035. Det omfattar energi, transporter, det vi bygger i Gävle och det vi konsumerar i Gävle som genererar fossila koldioxidutsläpp

Flaggskepp: Gavlegårdarna – Prisat för Bästa klimatinitiativet inom allmännyttan • Vindkraft blir vätgas i Gävle hamn • Ny cykelbana: Hemlingby – stan på 8 minuter • Hozja cykelpool – Gävle kommuns nya interna cykelpool • Mobilitetsnorm och handlingsplan för hållbart resande. Bubblare: Cirkulärt och energisnålt på IT-avdelningen: vi leasar datorer och återanvänder 93% av enheterna när vi lämnar tillbaka dessa, vilket spar runt 850 ton koldioxid, resterande 7% återvinns.

Utmaning Transporter

Gavlegårdarna prisat nationellt för bästa klimatinitiativet

www.gavle.se

6

Flaggskepp: Gavlegårdarna prisat nationellt för bästa klimatinitiativet inom allmännyttan - fossilfri 2030.
Exempel är deras arbete med energieffektivisering vid renovering av miljonprogram.

Vindkraft blir vätgas i Gävle hamn

www.gavle.se

7

Under 2021 tecknade Gävle Hamn AB avtal med Svea Vind Offshore. Syftet är att kunna erbjuda vätgas som bränsle till i första hand lastbilar som trafikerar hamnen och terminalfordon.

Ny cykelbana Hemlingby- stan på 8 minuter

www.gavle.se

8

Flagskepp! Centrala Gävle – Hemlingby handels-och bostadsområde- 8 minuter!
Den cirka 1,9-kilometer långa gång- och cykelvägen kopplar ihop Hemlingby handelsområde med det befintliga huvudcykelstråket till och från centrala Gävle. Cykelklar är hösten/vintern 2022.

Hojja: tjänstecykelpool inom Gävle kommun

Hojja - tjänstecyklar inom Gävle kommun - el och vanliga cyklar- kan vara knutna till verksamheten eller ingå i en gemensam cykelpool. Invigning i somras:
https://vimeo.com/?embedded=true&source=vimeo_logo&owner=4964520

Mobilitetsnorm och handlingsplan för hållbart resande

www.gavle.se

10

För att både på kort och lång sikt bidra till att transportmålen nås används ett ökat antal handlingsplaner när staden planeras. De kallas olika, allt från grön resplan, mobilitetsnorm eller mobilitetsplan, men alla är handlingsplaner för att planera för mer hållbara och effektiva tjänsteresor och pendlingsresor. Ett konkret exempel är Mobilitetshuset Pralinen - Godisfabriken (gavle.se) Gävle Parkeringservice mobilitetshus liknar inte något annat du tidigare sett i Gävle. Här kan du ladda cykeln, lämna bokhyllan till återbruk och låta ditt matavfall sugas iväg under jorden. Och, för all del, parkera bilen.

Utmaning: Transporter

www.gavle.se

12

Utmaning Klimatneutral kommun 2035: Koldioxidutsläppen från våra resor och transporter minskar alldeles för långsamt, bland annat för att andelen bilar inom Gävles geografiska område som är vad vi kallar fossiloberende (drivs främst på förnybara drivmedel) ligger på 7 %. Att jämföra med Gävle kommuns egna fordonsflotta där 91 % är fossiloberende.

Robusta ekosystem

Området Robusta ekosystem täcker in natur, vatten, ekosystemtjänster och Klimatanpassning.

Fler nyetablerade förskole- och skolträdgårdar runt om i Gävle - 89 % av Gävles förskolor och skolor har nu en skolträdgård.

- Digital invigning - av naturreservatet Limön och skyltning av naturstigen
- Stort fokus på hållbarhet när Godisfabriks-området och Hemlingborg etableras - med bland annat hus med trästomme eller träfasad, sedumtak med solceller, balkonger med planterade träd och automatiska bevattningssystem med regnvattentankar.

Bubblare Skyfallet i Gävle - synliggjorde lokala klimatutmaningar som ledde till ett accelererat arbete gällande klimatanpassning

Utmaning Fortsatt ta ett samlat grepp, kraftsamlat under 2021

Skolträdgårdar

www.gavle.se

14

Nästan 90 % av våra förskolor och skolor har nu tillgång till skolträdgårdar- ett samarbete mellan Utbildning Gävle, Gavlefastigheter, Färnebo folkhögskola och stöd från Change X

Invigning naturreservatet Limön

Äntligen invigning av Limön som blev naturreservat 2020. Även skyltning av den 4,2 km långa naturstigen. Se även filmen https://vimeo.com/564111465?embedded=true&source=vimeo_logo&owner=4964520

Balkonger med planterade träd och automatiska bevattningssystem

Planerat: Balkonger med syrener och Ginnalalönnar och automatiska bevattningssystem med regnvattentankar på Godisfabriken och i Hemlingborg

Bubblare: Skyfallet – synliggjorde lokala klimatutmaningar

www.gavle.se

17

Bubblare: Skyfallet i Gävle - synliggjorde lokala klimatutmaningar som ledde till ett accelererat arbete gällande klimatanpassning

Utmaning: Fortsätta ta ett samlat långsiktigt grepp!

www.gavle.se

18

Utmaning Robusta ekosystem: Fortsätta ta ett samlat grepp, kraftsamlat under 2021., ökade resurser för att planera långsiktigt både för vatten, det gröna och klimatanpassning.

Området Ren och giftfri vardag täcker in Luft och Buller, Kemikalier, Matens påverkan och Kretslopp.

- Gävle fick återigen utmärkelsen Årets Håll Sverige Rent kommun 2021[1]- med motiveringen: För ett brett engagemang med deltagarrekorde i Skräpplockardagarna och fortsatt utveckling av arbetet med Grön Flagg och Lärande för hållbar utveckling (LHU) i Utbildning Gävles verksamheter.
- Gävle kommun stod som värd för Miljötinget 2021 - Sveriges största miljöevent för unga och av unga: Miljötinget 2021.
- Gävle representerar Sverige i det europeiska projektet Global Goals for cities, 19 länder!
- Förstudien "Ökad cirkularitet i Gävle" genomfördes under 2021. Förstudien ger förslag på åtgärder som bidrar till minskad miljöpåverkan, och till fler mötesplatser att träffas på, fler tillfällen till arbeten och arbetsträning vilket också inkluderades i studien.

Bubblare: Ploddlar – Paddla och samla skräp samtidigt! Under Håll Sverige rents Kampanj "Kusträddardagarna" som Håll Sverige gav sig Gästrikens Återvinnare ut och ploddlade. Längs med kusten hittade de skräp som fyllde flera kassar.

Utmaning: Att än mer gå från ord till handling- kommunicera mera och riggar för hållbarhetsutbildningar.

Sveriges bästa Håll Sverige rent kommun 2020 och 2021

www.gavle.se

20

Har ni redan hört om så vi går vidare! (Vi tog även i år tog hem Utmärkelsen Sveriges bästa Håll Sverige rent – kommun – andra året i rad! Utbildning Gävle kan till stor del ta åt sig äran med tanke på deras arbete med Grön Flagg, nästan 90 % av skolorna är nu certifierade vilket bidrar till att våra barn får en grundläggande hållbarhetskompetens. Även det rekordhög deltagandet under Skräpplockardagarna bidrog - 14 800 deltagare i Gävle 2021.)

Gävle värd för Miljötinget 2021

[Miljötinget - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](http://regiongavleborg.se) Gävle kommun stod som värd för Miljötinget 2021 - Sveriges största miljöevent för unga och av unga i Gävleborg och Dalarna.

Integrera Agenda 2030

<https://vimeo.com/667163691/4719eab8ed>

Gävle deltar och representerar Sverige i projektet Global Goals for cities som 19 länder medverkar i. Syftet med vårt deltagande är att ta fram en modell för hur Agenda 2030 kan integreras i vår organisation och styrmodell.

Gävle kan bli Sveriges Återbruksmecka

www.gavle.se

Gävle har potential att bli Sveriges Återbruksmecka. Det pekar förstudien Ökad cirkularitet i Gävle på som genomfördes under under 2021. Flera möjliga åtgärder föreslås, bland annat:

Återbrukspool Gävle – För att ta tillvara byggmaterial från rivning och ombyggnationer och möjliggöra att det används igen – med början att ta hand om Gävle kommuns egna rivningsmaterial från Gavlefastigheters och Gavlegårdarnas rivningar och ombyggnationer, exempel på bild i höger nederkant är trinettkök från Stadsbiblioteket som nu finns på Sörby IP. Skapar även möjlighet för personer som behöver arbetsträning genom Valfärd och fler samarbetsmöjligheter för privata aktörer.

Återbrukshub - Fysisk mötesplats/mötesplatser där medborgare, privata och offentliga aktörer samlas för att hjälpa och inspirerar varandra. Göra återbruk till något som är ett naturligt inslag där människor vistas.

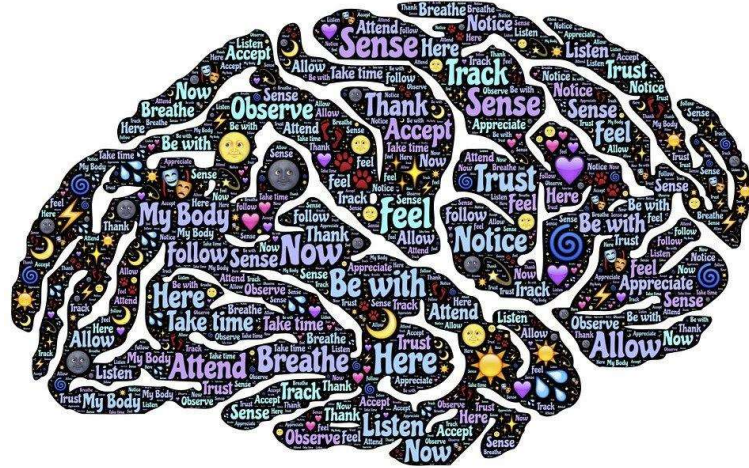
Smarta kartan - Digital mötesplats som synliggör hållbara verksamheter och platser.

Bubblare - Ploddla

Bubblare – Ploddla- Paddla och plocka skräp samtidigt – här under Håll Sverige rent-dagen den 18 september.

Utmaning: Från ord till handling

Utmaning Ren och giftfri vardag: Att än mer gå från ord till handling – vägen dit är påbörjad genom förstärkt kommunikationsarbete och planerande av hållbarhetsutbildningar för politiker, chefer och medarbetare.

Sammanfattning

TILLSAMMANS SKAPAR VI DEN FÖRÄNDRING VI VILL SE

Vi har fortfarande en lång väg kvar för till att nå de mål vi tillsammans har satt upp men en hel del är påbörjat - Över 150 åtgärder är samlade i Miljöbokslutet. Vi har än mer riggat för genomförande genom att Kretsloppsplanen och Klimatfärdplanen antogs i Kommunfullmäktige – våra planer för att nå mål i MSP 2.0 och förstudier för bland annat Bygglogistikcenter och för Ökat återbruk. Vi har sökt och får externa medel från Viable cities (5 miljoner totalt under tre år). Vi har kommit ännu längre fram för att ställa om till förnybar energi. Vi börjar se resultat när vi ställer miljökrav vid upphandlingar, ex är för livsmedel och förnybara drivmedel. Vi har gjort en positiv förflyttning av målen för Klimatanpassning, att ställa miljökrav vid upphandlingar, handlingskompetens och Grön Flagg.

Under 2022 förstärker vi med kompetenser kring hållbarhet i upphandling, stadsplanering och transporter, klimatanpassning, biologisk mångfald, natur- och vattenvårdsarbete. Och att kommunicera det som genomförs. Allt för att än mer skapa ett långsiktigt hållbart och attraktivt Gävle. Slutligen: TILLSAMMANS SKAPAR VI DEN FÖRÄNDRING VI VILL SE

Miljöbokslut för 2021

Drn: 22KS58

*Vi i Gävle ska vara
så stolta över allt
vi gör!*

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsutskottet föreslår Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige att fastställa miljöbokslutet för år 2021.

Beslutsunderlag: Miljöbokslut för 2021